

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
— PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 226.
• abonament anual 360 lei.
• pentru strălămate 800 lei.
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barişlu

Apare de trei ori pe săptămână

„Cetăţenii cari plătesc 30 şi 40 la sută dobânzi — scrie „Viitorul” — vor şti cui datoresc această fericire”.
Acelora, cari timp de 10 ani de zile le-au croit ca-
lea acestei fericiri.

Cu prilejul desvăririi bustului.

Lui Şt. O. Iosif.

*Sub cerul unde, cândva, răsunat-au,
Cu glas profetic, imnurile-ţi sfinte,
Arhanghel al durerilor trecute,
Tu fost-ai sol ceresc acestei ginte!*

*Când Ţara ta gemea sub fier şi flacări,
Tu auziai tot plânsul astei Naţii
Şi ai fi vrut să ai puteri uriaşe,
Să nu mai fie stavilă Ţarpaţii!*

*Şi-atunci adus-ai fraţilor de-acolo,
De-aici, — în suflet strănse — lăcrămioare
Şi le-ai sădit, o luminos Apollo,
Şi-a răsărit speranţa, ca o floare!...*

*La glasul tău atuncia se-adunară,
Electrizate, româneşti armate;
Le-ai insuflat puteri nemăsurate
Şi'nvins-au, pentru Rege, pentru Ţară!*

*Priveşte'n jur, fii mândru! Ţara toată
Ţi pune azi coroana nemuririi!
In noi, în toţi, icoana-ţi e'n crustată,
Căci Ţara'n veci nu-şi va uita martirii!*

Eugen Jebeleanu.

Un act de recunoştinţă faţă de şcolile conf. române din Ardeal.

Stăruinţele neobosite depuse din partea celor în drept pentru regularea raportului faţă de stat a şcolilor secundare confesionale din Ardeal au dus, în sfârşit, la rezultatul dorit. Duminecă în 28 Iulie c. Corpurile legiuitoare au votat cu unanimitate legea menită să statornicească acest raport, care garantând autorităţilor confesionale drepturile avute înainte, asigură, deoparte, continuitatea tradiţiilor frumoase, cari au făcut din aceste şcoli ceea ce sunt, şi constituie, de altă parte, un act de recunoştinţă a ţării şi a guvernului ei, faţă de marilor lor servicii aduse României.

Faptul acesta s'a relevat, după cuviinţă în Expunerea de motive a d-lui ministru N. Costăchescu, pe care o dăm, în următoarele, ca să fie cunoscută în cercuri cât mai largi.

„Şcoalele confesionale româneşti din Ardeal au fost, până la împlinirea idealului naţional, puternice forţări de viaţă, de cultură şi de graiu românesc. Din ele a ieşit întreaga pleură de conducători ai poporului nostru de peste anunţi; ele au sădit în masele largi ale neamului asupra germenii marilor nădejdi; ele au alimentat în mijlocul prigonirilor duşmane puterea de rezistenţă şi dorul de Ţara mamă; ele au condus şi îngrijit curăţenia datinelor strămoşeşti şi a limbii naţionale; ele îşi revindică marile vrednici ale conservării şi dezvoltării românesc penru marea lor de astăzi.

„Înlepeşte conduse de marii

mitropoliţi şi episcopi dela Blaj, dela Sibiu, dela Oradia-Mare, au fost şi au rămas focare de românism şi de înaltă idealitate. De 175 ani şcoalele Blajului sunt amvoanele crezului nostru a tuturor; de multe decenii, cum se predica omenia şi frumuseţea virtuţilor creştineşti în faţa altarelor, aşa se propovăduia depe catedrele Braşovului şi ale Beiuşului Evanghalia României tuturor Românilor. Despărţiţi în credinţele religioase, Ardelenii ortodocşi şi uniţi au ştiut să rămână, prin furtunile şi vijeliile vremii, un singur suflet naţional,

o singură voinţă românească, iar când începuturile vieţii de şcoală din principate şi din Bucovina erau ameninţate de covârşitoarea greutate a unei culturi străine, de peste munţi au venit cu înflăcări de apostoli marii înaintemergetări ai şcolii din Regatul român.

„Din aceste motive, unul din întâiele gânduri cari au preocupat toate guvernele României întregite a fost acela al unei pioase recunoştinţe şi păstrării pentru totdeauna a acestor şcoale şi a spiritului în care vibrau. Şcoalele primare confesionale au fost în număr de mai multe mii, preluate de Statul român. Şcoalelor secundare li s'au dat ajutoare şi subvenţii, iar acum mai în urmă, prin convenţiuni şi contracte încheiate cu autoritatea tutelară, au fost salariate de Stat. Prin art. 157 din legea învăţământului secundar, garantându-se şcolilor confesionale secundare din Braşov, Blej şi Beiuş toate drepturile şcolilor de Stat, se stabileşte că raportul dintre autorităţile confesionale, proprietarilor lor, şi dintre Stat, precum şi regimul şcolar, se va stabili prin lege. Prezentul proiect voieşte să satisfacă aceste obligaţiuni, consfinţind prin Parlament, aproape în întregime, o stare de fapt existentă.

De acelaş regim trebuie să se bucure şi liceul „Avram Iancu”, din Brad, care sub autoritatea mitropoliei ortodoxe din Sibiu a crescut, pe vremuri de grea încercare a neamului nostru, generaţiile de Români vrednici din ţinutul Zarandului.

Lăsate aceste şcoale sub imediata conducere de care s'au bucurat totdeauna, având controlul, programa de studii, supravegherea, etc. ale ministerului instrucţiunii şi un corp didactic pregătit în universităţile ţării, suntem convinşi că dacă au fost între neprielnice împrejurări sămănare de cultură naţională, vor fi cu atât mai vărtos în ţara pe care au profect-o, pe care au învăţat generaţiile să o dozească, să o iubească.

Aplicarea Reformei administrative

Atribuţiile comisiei centrale.

Noua lege administrativă fiind promulgată, guvernul procedează acum la aplicarea acestei importante reforme menită să aşeze statul român pe temeiuri noi din punct de vedere administrativ.

În consiliul de miniştri ţinut Vineri s'a numit comisia centrală pentru aplicarea reformei administrative, din care fac parte membrii de drept prevăzuţi de lege, cei cari au colaborat la proiectul de lege şi diverşi specialiştii numiţi de guvern. Comisia va fi presidată de d-l dr. Al. Vaida-Voevod, ministrul de interne.

Pentru aplicarea reformei administrative pe lângă comisia centrală vor mai lua fiinţă un

alt număr de comisii, subordonate comisiei centrale şi anume:

a) şapte comisii directoriale cari, până la numirea directorilor ministeriali respectivi, vor fi prezidate, fiecare, de către un inspector general administrativ sau de un funcţionar superior din ministerul de interne. Aceste comisii vor fi formate din prefecţii judeţelor directoratului respectiv iar ca secretar general al comisiei va funcţiona secretarul general al consiliului judeţean din localitate;

b) 71 comisii judeţene, prezidate de prefecţi şi având fiecare câte patru membrii numiţi de ministerul de interne;

c) de fiecare plasă câte o comisiune prezidată de pretor şi având fiecare, câte doi membrii numiţi de ministerul de interne.

Comisiunea centrală va lucra printr'un comitet de direcţie compus din d-l Ed. Mirto ca preşedinte şi d-l Marinescu, secretarul general al ministerului de interne, precum şi alte trei persoane, desemnate de ministerul de interne, ca membrii.

Acest comitet va coordona lucrările tuturor comisiunilor în subordine, ca, de pildă, comisiunile de plasă şi vor înainta lucrările, prin pretorul preşedinte respectiv, comisiei judeţene, de care aparţine. Comisiunea judeţeană înaintează toate lucrările, comisiei directoriale iar aceasta comisiei centrale.

Comisiunea centrală va funcţiona până la intrarea efectivă în funcţiune a organelor de autonomie locală prevăzute de

legea pentru organizarea administrativă.

Atribuţiile comisiei centrale sunt următoarele:

Ea va studia şi va propune ministerului de interne măsurile ce trebuiesc luate după promulgarea legii, cum sunt formarea listelor electorale, organizarea satelor şi a comunelor rurale, repartizarea comunelor între plăşi, etc. Ea stabileşte numărul, limita judeţelor şi a comunelor ce fac parte din ele precum şi orice alte măsuri ce s'ar găsi necesare pentru aplicarea reformei administrative.

D-l ministru Dr. Voicu Nişescu pleacă astăzi la Carlsbad pentru o cură 3—4 săptămâni, după care se va întoarce la Braşov, pentru a vizita câteva sate ale judeţului.

D-l ministru Voicu Nişescu la Braşov.

Intrunirea delegaţiei Permanente a P. N. T.

Eri seara a avut loc o importantă şedinţă a delegaţiei permanente a P. N. T. în localul clubului, la care au participat toţi membrii prezenţi în Braşov împreună cu parlamentarii judeţului, d-nii V. Branisçe şi Dr. P. Debu.

Şedinţa a fost presidată de d-l ministru Voicu Nişescu, şeful organizaţiei, care a fost salutat cu vii aplauze de către membrii delegaţiei.

Înainte de-a se intra în ordinea zilei d-l vicepreşedinte G. Căteanu a parentat în cuvinte adânc simţite trecerea la cele eterne a ilustrei matroane Clara Maniu, mama primului ministru, la a cărei înmormântare organizaţia P. N. T. din Braşov a fost reprezentată printr'o delegaţie, depunând o coroană pe sicriul defunctei şi talmăctind d-lui I. Maniu condoleanţele organizaţiei Braşov.

A luat apoi cuvântul d-l ministru V. Nişescu făcând o expunere amănunţită a activităţii guvernului, insistând cu deosebire asupra importanţei reformei administrative, a cooperăţiei şi a creditului agricol şi dând preţioase lămuriri asupra aplicării acestor legiuri acum când guvernul şi parlamentul, terminând prima parte a operei de legiferare, procedează la opera de guvernare şi aplicare a legilor votate în spiritul şi ideologia programului Partidului Naţional Ţărănesc.

A trecut apoi la activitatea, pe care parlamentarii trebuie s'o desfăşure la oraş şi sate pentru luminarea maselor populare. Această activitate va începe în partea a doua lunii curente parlamentarii şi membrii delegaţiei permanente descinzând în Dumineci şi sărbători la sate pentru a lua contact cu poporul.

Se va lua cu acest prilej o energică ofensivă în contra unor agitatori, cari caută să diminueze opera de legiferare a actualului guvern exploatând dările pe cari guvernul şi parlamentul au fost nevoite să le voteze în faţa golurilor bugetare şi de alt soi, cari sub guvernările trecute s'au urcat la aproape 20 miliarde lei. Se va dovedi cu acest prilej ţăranilor, că aceste dări nu vor fi prea greu resimţite de populaţia rurală, căci între alte măsuri luate s'au redus taxele la export, aşa că producătorii vor încasa în plus, iar pe de altă parte s'au redus taxele la importul maşinelor agricole, deci ţăranii vor fi în câştig.

După expozeul d-lui ministru a urmat o discuţie asupra diferitelor chestiuni de organizare şi refacere în ce priveşte oraşul şi judeţul Braşov. S'au dat îndrumări pentru organizarea tineretului dela sate în cadrele organizaţiei P. N. T., constatându-se cu acest prilej că la Braşov s'a constituit un puternic mănunchiu de tineri intelectuali, cari în cursul vacanţei vor cerceta satele.

S'au primit numeroase înscrieri noi în partid. Intre alţii au fost primiţi în organizaţia partidului d-nii dr. Ioan Berariu şi profesor Dragoş Navrea.

D-l ministru Nişescu a adus mulţumite comisiei interimare a judeţului şi a oraşului Braşov pentru activitatea desfăşurată până acum dând îndrumări pentru viitoarea activitate, care trebuie să urmărească în primul rând ridicarea elementului românesc dela oraş şi sate.

În urma intrării în vigoare a reformei administrative a fost invitat d-l prefect să procedeze la disolvarea tuturor consiliilor comunale şi numirea nouilor comisii interimare, după ce va lua contact cu fruntaşii satelor.

La ora 9¹/₂ seara şedinţa delegaţiei a luat sfârşit.

